

Štřípky z minulosti...Devítkové roky v životě našich předků

Traduje se, že roky zakončené osmičkou přináší našemu malému národu různé zvraty, jednou dobré a přínosné (1348, 1848, 1918),¹ jindy horší (1378, 1618),² a někdy přímo tragické (1938, 1948, 1968).³ Nebylo by však spravedlivé opomenout, že svým významem se události v devítkových letech těm osmičkovým přinejmenším vyrovnají. Počínaje rokem 929, tehdy se sv. Václav zavázal platit tribut Jindřichu Ptáčníkovi. Konče rokem 1989, kdy se náš stát vyvlékl z nadvlády vazalů SSSR. Kam se cesty českého národa ubírají nyní, mi nepřísluší komentovat, a proto se raději společně vydejme na výlet do minulosti naší obce. První zastávka? Rok 1929.

Léto v plném proudu. Sklizeň mizela ve stodolách. Nastal čas úspěšné žně oslavit. V neděli 25. srpna byla zorganizována Národní dožínková slavnost s bohatým programem. Vše vypuklo o druhé hodině odpolední. Z Bezděkova do Bojanova se vydal průvod s okrášlenými vozy, doprovázený hudebníky. Cílovým místem se stala zahrada pana Fr. Trojana, kde návštěvníky oblažil svou přednáškou pan Štěpán z Prahy. Poté byla sehrána veselohra. Sotva dozněl potlesk, už se diváci mohli kochat národními tanci. Ani v pauzách nepřišli zkrátka, ty totiž vyplnil koncert. Slavnost byla zakončena věnečkem (taneční zábavou) v hostinci u Sedláků. Klobouk dolů před organizátory, co říkáte?

Nevesely, truchlivy jsou ty české kraje, kde si říšský protektor s pokořeným lidem hraje. Pan Erben jistě promine, že jsem si ho dovolila parafrázovat. Holt devětatřicátý rok takový byl. „Dne 15. března v časných ranních hodinách překročilo německé vojsko naše územní hranice a ... těžce vydobytá republika ... zařazena pod protektorát německé říše. Říšským protektorem ... ustanoven svobodný pán, šlechtic Neurath... Začátkem měsíce listopadu byly zavedeny v celém Protektorátu Čechy a Morava potravinové lístky na chléb, mouku, cukr, mléko, máslo, tuky, maso a jiné poživatiny, na mýdlo a uhlí atd.“ V kronice jsou uvedeny ceny některých komodit z počátku protektorátní éry. Například kilo másla byste sehnali za zhruba 25 korun, kilo vepřového masa vyšlo na 18 korun, litr mléka stál 1 korunu a 40 haléřů, metrák hnědého uhlí se nabízel za 27 korun, kvalitnější koks pak za 44 korun. Příjemné ceny, vidíte? Ved'te však v patrnosti, že na hodinu byste brali v průměru od 2,35 do 5 korun.⁴ Pro srovnání: Minimální hodinová mzda pro rok 2019 se zastavila na částce 79,80 Kč hrubého.

„V létě tohoto roku (1949) bylo v naší obci uskutečněno zavedení pouličního rozhlasu, kterého je používáno k rychlému ohlašování výzev a zpráv občanstvu. ... Byly pořízeny 4 ampliony.“ Na jaře se vysadilo 50 kusů třešňových stromků do aleje vedoucí ke Kovářovu, kde vyhynuly

¹ Založení Karlovy univerzity, zrušení roboty, vznik ČSR.

² Zemřel Karel IV., pražská defenestrace – počátek stavovského povstání.

³ Mnichovská dohoda, konec demokracie v ČSR, vpád vojsk Varšavské smlouvy.

⁴ Zdroj: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/co-se-dalo-v-historii-koupit-za-sto-korun.A_1999M301F02A

z větší části staré třešně. Výsadby se zúčastnilo i žactvo místní školy.

Odhodíme rýče, lopaty a zamiřme o deset let dál. Rok 1959 bude v našem regionu navždy spojen se sloučením obcí Bojanov a Horní Bezděkov. Stalo se tak v červnu „v zájmu lepšího hospodaření. Obec Bojanov, takto rozšířená, má 600 obyvatel a 150 obytných domů. Jednotné zemědělské družstvo, které sloučením obcí vzniklo, obdrželo název Pokrok.“ Vzápětí do něj vstoupilo i JZD Hůrka – Petrkov. Zřejmě nejzajímavější kulturní akcí se stala oslava 40. výročí existence bojanovského Sokola. Na starém hřišti byly poprvé předvedeny nácvičky spartakiády, „která má být v ohromném měřítku uskutečněna příštím rokem v Praze.“

„Hlavní akcí pro tento rok (1969) bylo vybudování samospádového vodovodu pro celý Bojanov. ... Byla provedena zkouška kvality a vydatnosti vody dosavadního pramene z Paulusovy louky pod Hůrkou a pořízen projekt na vybudování vodojemu. Plán prací rozvržen na r. 1969 – 1971.“ Téhož roku byl dán souhlas k vybudování nové bojanovské prodejny smíšeného zboží se skladovacími prostory. Počítalo se rovněž s připojením Domu služeb s holičstvím – kadeřnictvím a sběrnou prádla. Byla však stanovena podmínka, že výstavba obchodu bude realizována v rámci akce Z, poté budovu odkoupí Jednota. O dekádu později jsou již zmíněné služby chváleny. Občané byli spokojeni jak s kadeřnictvím, ač mělo otevřeno pouze ve čtvrtek, tak s čistírnou (v provozu v úterý a ve čtvrtek).

„Družstevníci převzali v tomto roce (1979) Štít Pochodně za mimořádně dobré výsledky dosažené ve výrobě mléka. Družstvo je prvním zemědělským podnikem, který se takovým úspěchem na okrese Chrudim může pochlubit.“ A jak o tom informoval dobový tisk? „Není to výsledek náhodný. Družstevníkům z Liboměřic nikdy nic samo do klína nepadlo. Už od nepaměti se o tomto kraji kopců a strání, místě, kde si Železné hory podávají ruce s Vysočinou, říká, že je zde na polích stejně kamene jako chleba.“

V listopadu 1989 padla komunistická vláda a s ní i jednačtyřicet let trvající totalitní režim. Sametová či něžná revoluce, jak jsme si zvykli tomuto nenásilnému převratu přezdívat, byla obdobím plným euforie, víry v lepší časy. Se zdviženými prsty ve tvaru „V“ na znamení vítězství se provolávala sláva novému prezidentu Václavu Havlovi a většina lidí upřímně doufala, že období „blbě nálady“ je definitivně pryč. Změna smýšlení je patrná i ze zápisků školní kroniky. Zatímco v roce 1988 se ještě bojanovské učitelstvo burcovalo k „výchovnému využití významných politických výročí“ (40. výročí založení Pionýra), o rok později došlo k obratu minimálně o 180 stupňů. „Po událostech 17. listopadu 1989 pracovníci školy odsoudili brutální zásah proti studentům. Připojili se k manifestační generální stávce.“

Jojo, kdo by to byl řekl, že už je to třicet let, kdy se do našich luhů a hájů vrátila svoboda. Demokracie, byť často poněkud svéhlavě vykládaná a nezdravě ohýbaná (ne)mocnými, nechť tu s námi zůstává i nadále...

Po vzoru anglických lučištníků

Vás zdraví LENKA SIMONOVÁ